

Шановні користувачі!

Щорічно в Україні просять притулку сотні людей, які вимушені рятуватися втечею з своєї країни, оскільки там їх життя в небезпеці. Більша частина біженців, які мешкають в місті Києві називають Україну своїм домом і не хочуть нікуди виїжджати з країни, де вони знайшли друзів, справжню любов, а також можуть добитися успіху.

Культура кожного народу має своє значення і місце в скарбниці світового мистецтва. Східна культура – це рідна культура певної частини біженців, які мешкають в нашому місті.

Пропонуємо вам ознайомитись з віртуальною книжковою виставкою «Культура Сходу – джерело вічної мудрості», яка буде цікавою не тільки для користувачів соціального статусу біженців, а й для всіх тих, хто бажає поповнити свої знання з історії світової літератури, науки та мистецтва.

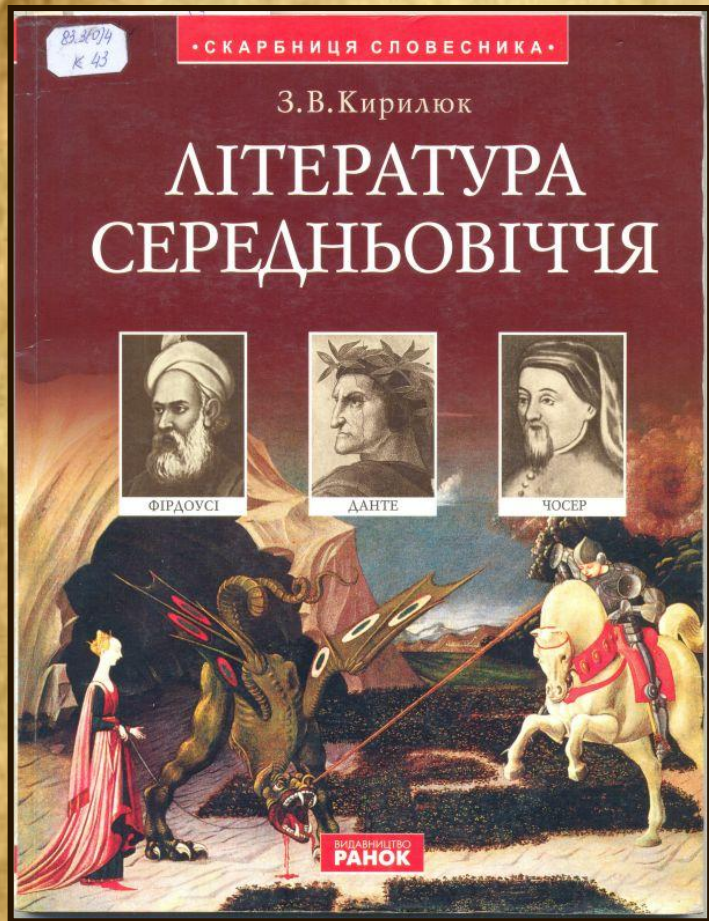
Розділ 1.

*Адам перської
поезії (Рудакі)*

*Абу Абдаллах Рудакі – нар.
близько 860 р. – 941р.
с. Панджрудак (нині
Таджикістан).*

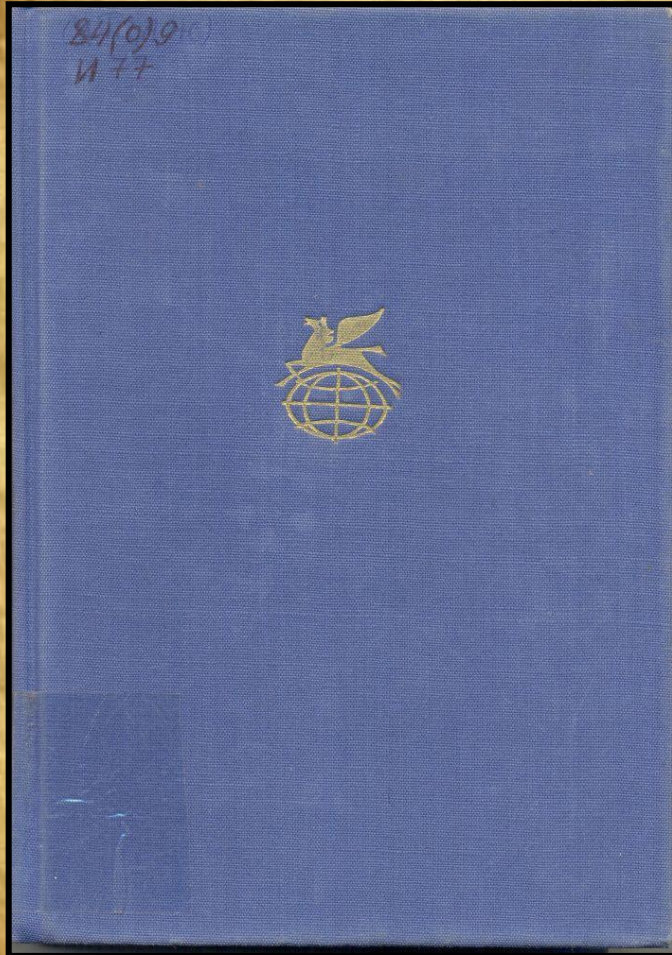
*Таджицький та персидський
поет. Вважається
засновником персидсько-
таджицької літератури,
родоначальником поезії на
фарсі.*

Кирилюк, З. В. [Абу Абдаллах Джафар Рудакі] : [біографічна довідка] // Література Середньовіччя : посібник для вчителя / З. В. Кирилюк. – Х. : Ранок: Веста, 2003. – С. 129-131.

В розділі посібника «Персидська література» можна ознайомитись з короткою біографією Рудакі та критичним матеріалом про творчість поета.

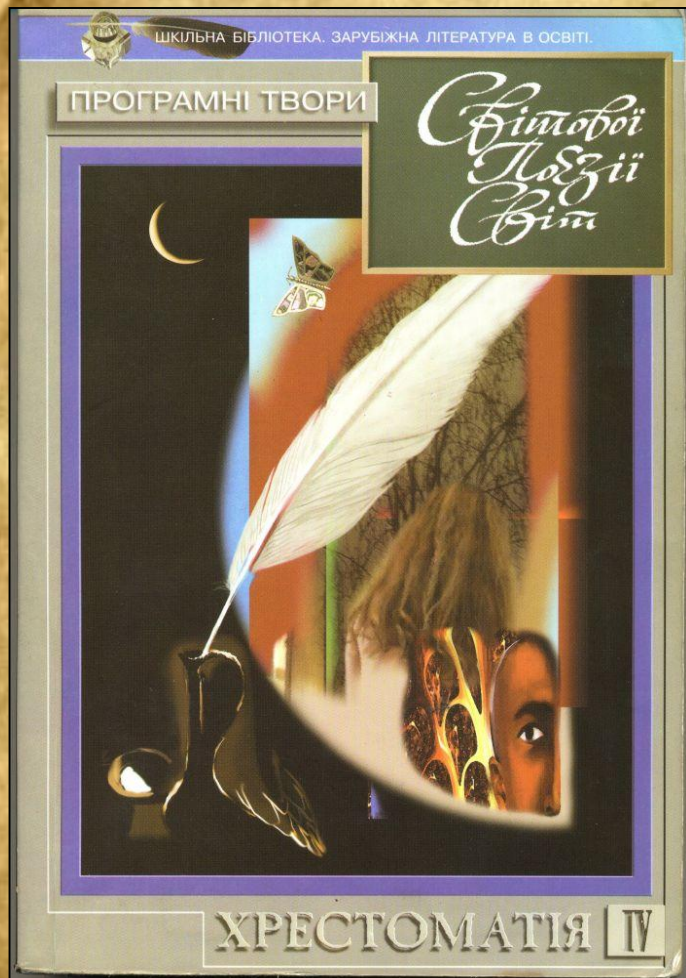
Видання призначене для викладачів, студентів, учнів та всіх тих, хто цікавиться середньовічною зарубіжною літературою.

Рудаки // Ирано-таджикская поэзия : пер. с фарси / ред. совет биб-ки Всемирной литературы. - М. : Художественная литература, 1974. - С.23-68. - (Библиотека Всемирной литературы. Серия первая, т. 21).

В розділі «Рудаки» пропонованого тому видання представлені найкращі зразки поезій, які завоювали світове визнання: қасиди, газелі, рубаї, қита та інші літературні фрагменти.

Книга розрахована на широке коло читачів.

Середньовічна персько-таджицька поезія. Рудакі : [біографічна довідка, твори] // Світової поезії світ : програмні твори / упоряд. Чайковський Б. – К. : Обереги, 2003. – С.195-199.

З величезного поетичного доробку автора понад сто тисяч двовіршів до нас дійшла ледве тисяча. В книзі подані декілька сторінок поетичного бісеру майстра.

Книга призначена для учнів, студентів, вчителів, учасників літературних студій.

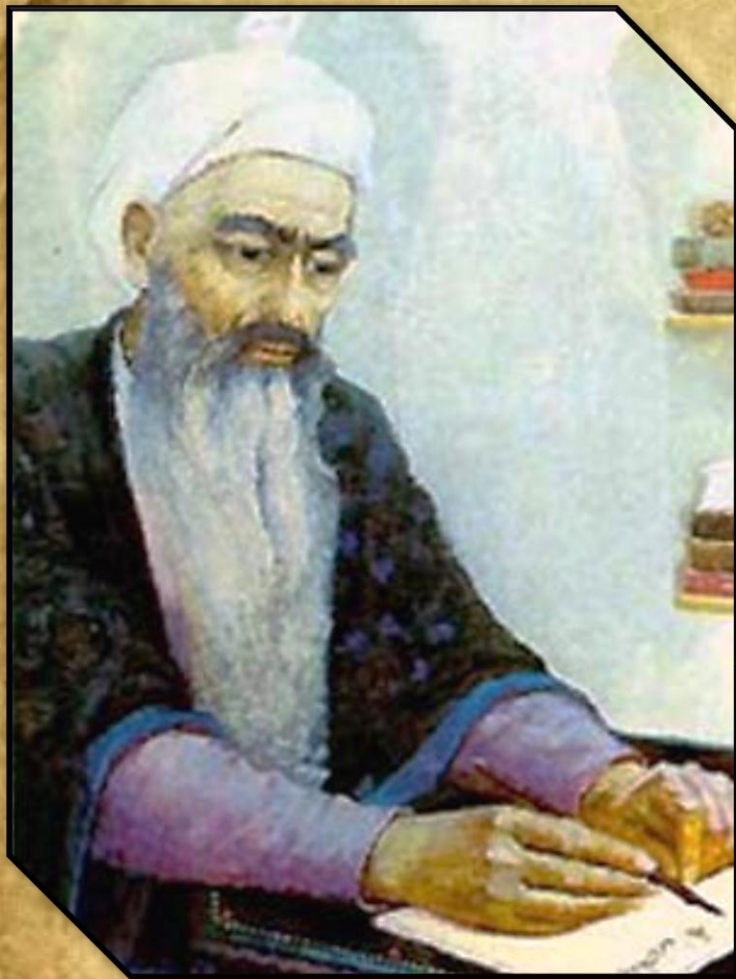
Розділ 2.

Фірдоусі - слава і

гордість

культури

*Фірдоусі Абу-ль-Касим
(нар. 935, Тус (Іран) –
1020)*

*– персидський поет, автор
епічної поеми «Шахнаме».*

*Користується великою
популярністю і вважається
національним поетом в
Ірані, Таджикистані,
Узбекистані та
Афганістані.*

Фірдоуси Абу-ль-Касим // Анатомия мудрости. 120 философов. [В 2 т.]. Тт. 1. / П. С. Таранов. - Симферополь : Реноме, 1997. – С. 516-523.

В розділі «Фірдоуси Абу-ль-Касим» можна прочитати про життя та долю поета, ознайомитись з підбіркою перлин думок видатного персидського філософа та вченого. Матеріал побудований таким чином, що представляє цінність, як для новичка, так і для професіонала.

Видання призначене для широкого кола читачів.

84 (0)9
962

Фирдоуси. Шах-Наме : пер. с фарси / Фирдоуси . - М. : Художественная литература, 1972. – 798 с. - (Библиотека Всемирной литературы. Серия первая, т. 24).

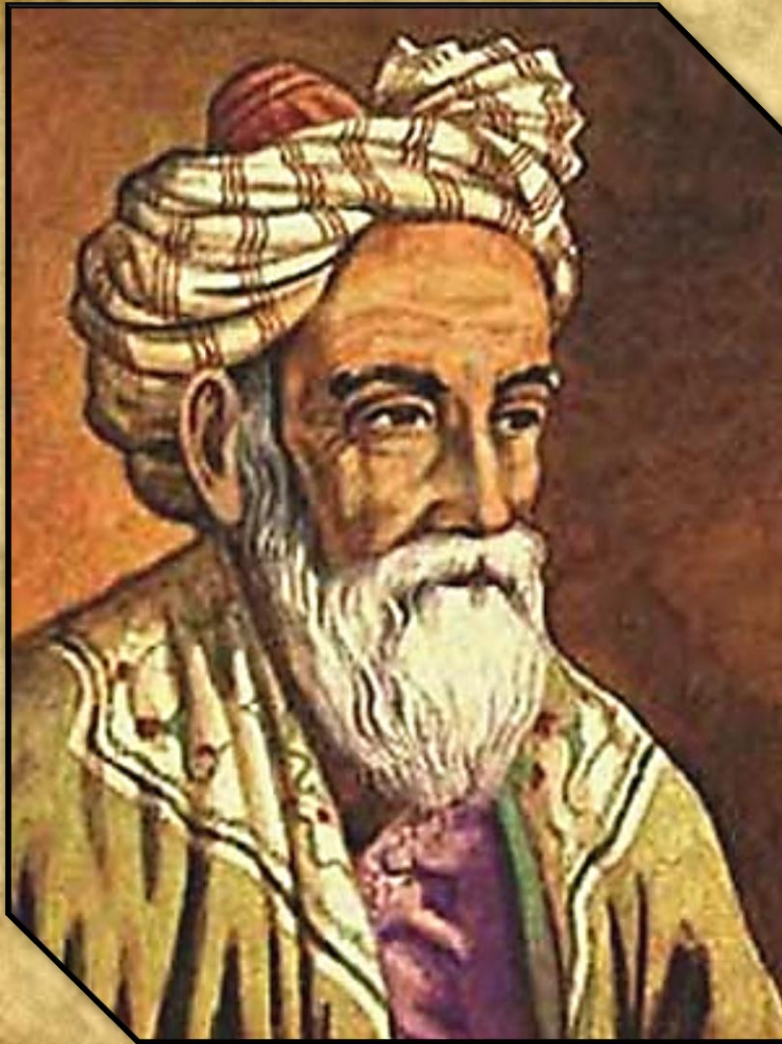
Головний труд Фірдоусі – епопея «Шахнаме». Цей твір національна гордість таджиків та персів. В епопеї відображено міфологічні уявлення іранських народів, поетично осмислені історичні та міфічні факти, пов'язані з царюванням п'ятидесяти історичних та легендарних шахів Персії. Свій твір Фірдоусі писав протягом 35 років.

Книга розрахована для широкого кола читачів.

Розділ 3.

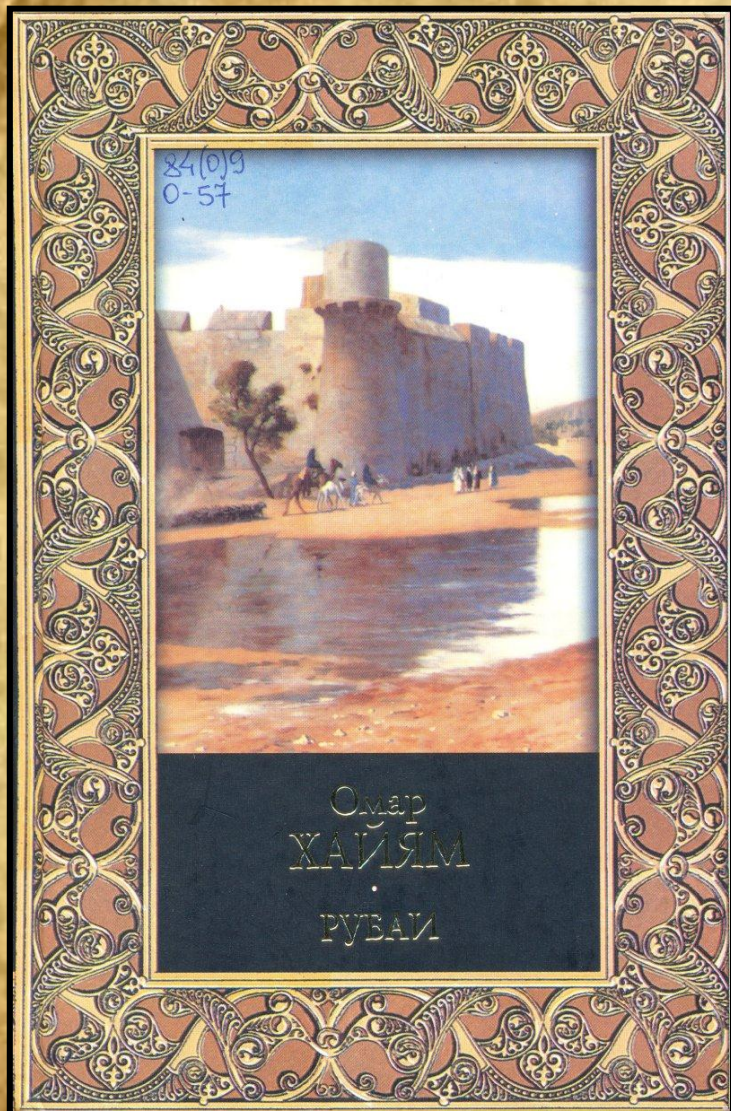
Поет і гуманіст

Омар Хаям

Омар Хайам
(нар. 18 травня 1048,
Нішапур – 4 грудня
1131)

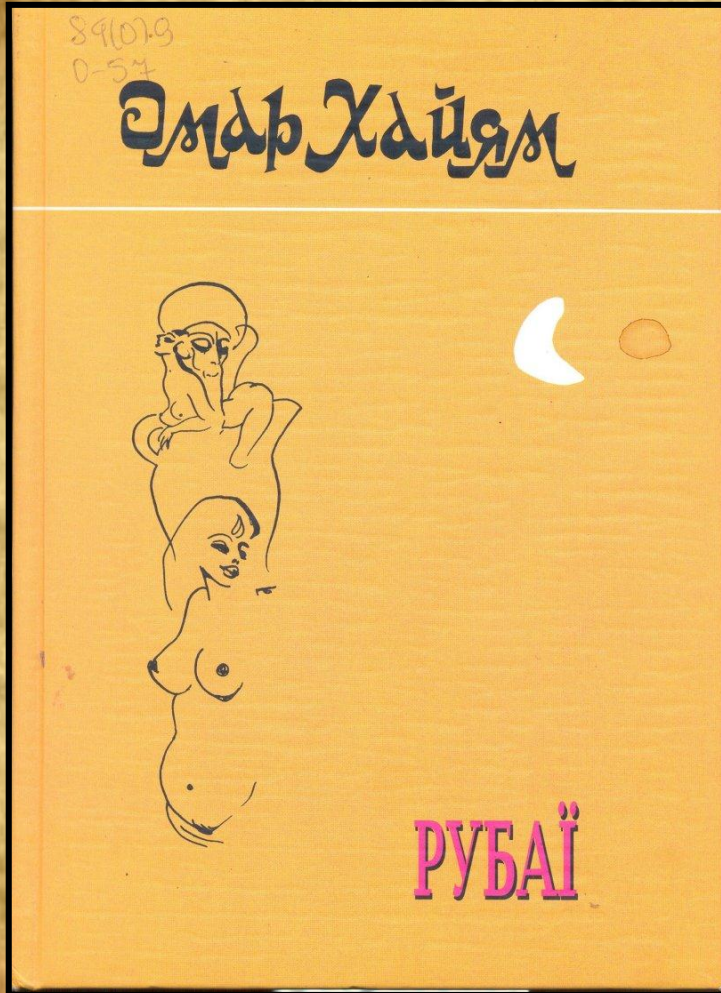
*– персидський поет,
філософ, математик,
астроном, астролог.*

Хайям, Омар. Рубаи / Омар Хайям ; іл. худож. П. Буніна. – К. : Грамота, 2003. – 319 с.

Рубаї Омара Хайяма завдяки швидкому усному поширенню стали популярними ще за життя славетного поета. Для сучасного читача рубаї цікаві тим, що розкривають психологічний образ автора, поглиблюють уявлення про світогляд та філософію буття середньовічної Персії.

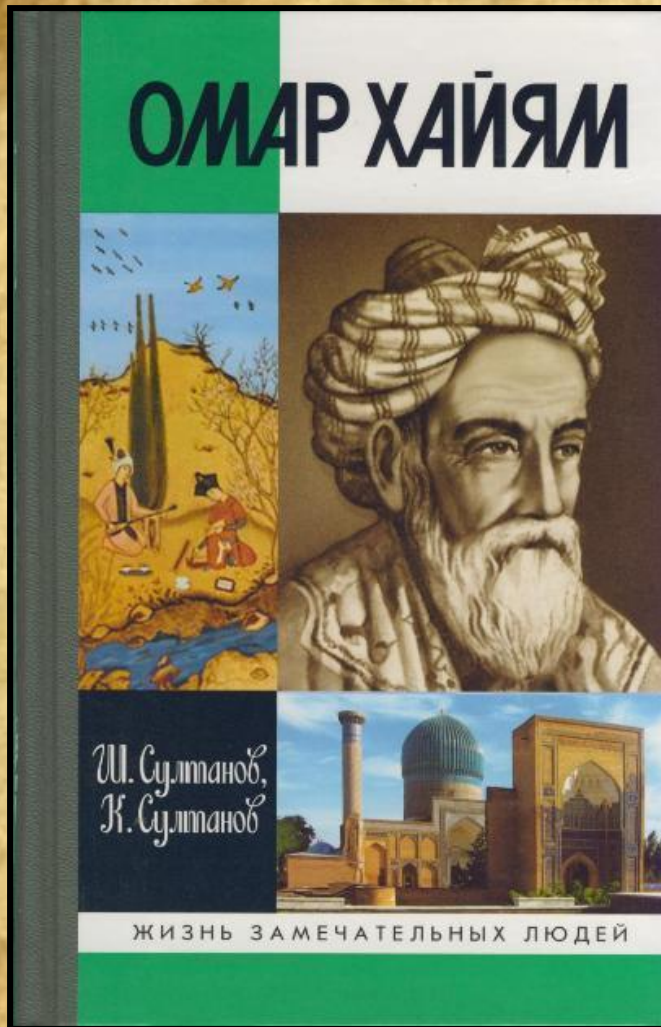
Видання призначене для широкого кола читачів.

Хайям, Омар. Рубаї : пер. с перс.-тадж. / Омар Хайям ; вступ. ст. И. В. Минакова. - М. : АСТ ; Харьков : Фолио, 2005. – 398 с.

Вся поезія Хайяма проникнута вірою в безсмертний творчий розум людини. В чотиривіршах – про сенс життя, незахищеність людини перед долею та часом , про чарівність швидкоплинних моментів радості – кожен читач знайде щось своє, сокровенне і ще не висловлене.

Книга буде цікавою широкому загалу читачів.

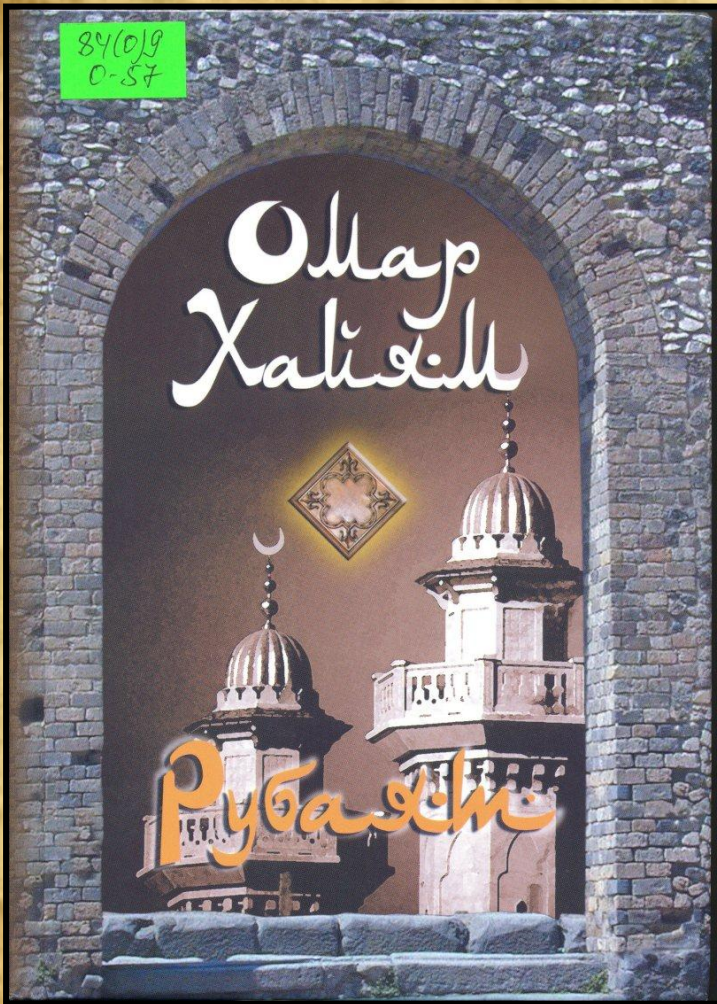

*Султанов, Ш. Омар Хайям / Ш.
Султанов, К. Султанов. – М. :
Молодая гвардия, 2007. – (Серия:
Жизнь замечательных людей ;
вып.9).*

*Книга розповідає про великого
поета та мислителя Сходу Омара
Хайяма. Його вірші, перекладені
багатьма мовами, користуються
всесвітньою славою. Автори книги
використали велику кількість
маловідомих матеріалів. Цей твір –
перший детальний життєпис Омара
Хайяма.*

*Видання адресоване для широкого
коло читачів*

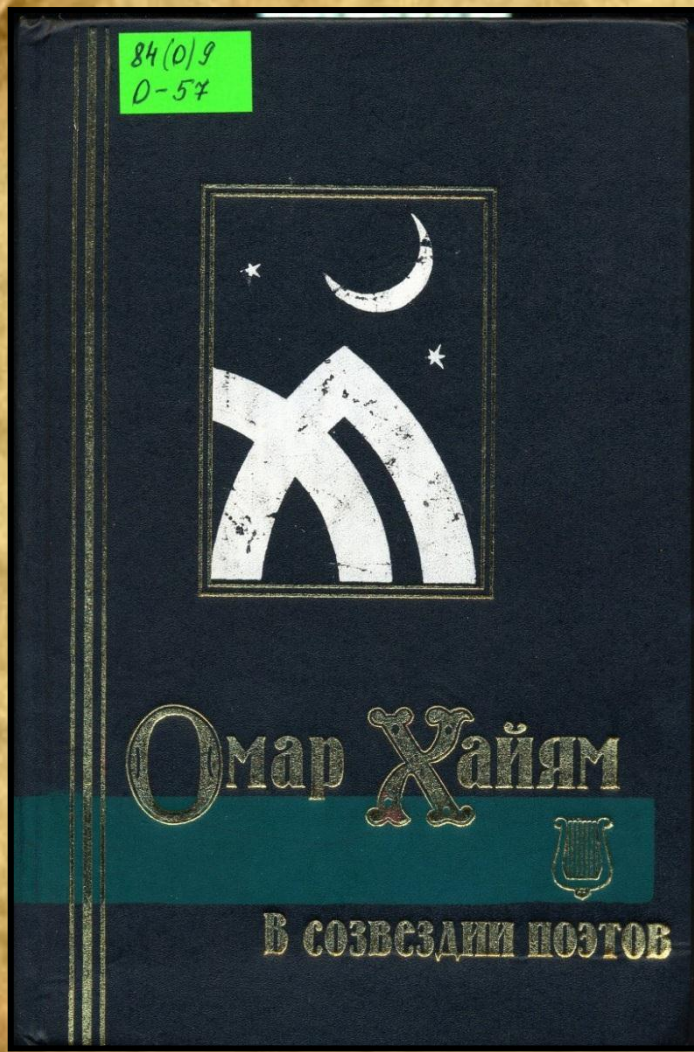

*Хайям, Омар. Рубаят /
Омар Хайям ; інтерпр. Т. В.
Латника. – К. ; Ірпінь : Перун,
2010. – 368 с. : іл.– (Серія
«Поетична полиця «Перуна»).*

*«Рубаят» Омара Хайяма,
знаний майже тисячоліття,
вперше в Україні подається у
найповнішому перекладі – 1240
рубай.*

*Видання призначене для
широкого загалу читачів.*

*Омар Хайям в созвездии поэтов :
антология восточной лирики / сост.
И. Н. Крайнева. – СПб : Кристалл :
Невский клуб, 1997. – 592 с.*

*В антології вибраної класичної
східної лірики представлені в
найкращих перекладах блискучі
рубаї Омара Хайяма. Прочитавши
книгу, можна ознайомитись з
творіннями продовжувачів та
нащадків Хайяма, які здобули
світову славу Іранському Ренесансу -
це вірші неповторних Сааді, Румі,
Хафіза, Джамі.*

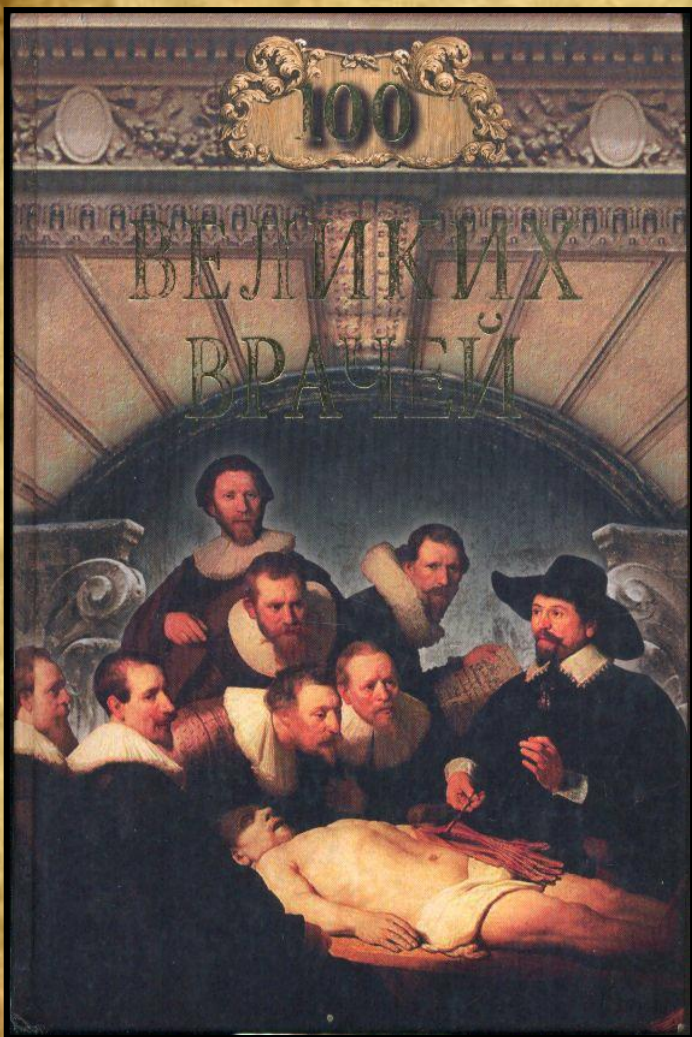
*Видання адресоване широкому
колу читачів.*

Розділ 4

*Авіценна – вчений,
філософ, лікар*

*Абу́ Алі́ ібн Сі́на
(Авіценна) (980 – 1037)
– перський вчений –
енциклопедист, філософ,
лікар, астроном,
теолог, поет.*

Авиценна, (980-1037) : [очерк] // 100 великих врачей / Шойфет М. С. – М : Вече, 2004. – С. 10-14. - (100 великих).

Дослідники вважають, що Авіценною створено 400 праць арабською мовою та біля 20 праць - на фарсі за всіма відомими в середньовіччя галузями знань.

Пропонована стаття ознайомить читачів із цікавими сторінками життєвого та творчого шляху вченого.

*Авиценна (Ибн Сина), (ок. 980-1037)
: [очерк] // 100 великих мыслителей /
Мусский И. А. – М : Вече, 2000. – С.
140-146 - (100 великих).*

*На Сході його називали «Мудрець»,
«Духовний Наставник», «Правитель»,
«Авторитет Істини». А на Заході, в
середньовічній християнській Європі,
він був ушлюблений під латинизованим
іменем Авіценна. В пропонованому
нарисі автор розповідає про життя
та праці вченого, надаючи перевагу
його філософським дослідженням.*

*Стаття буде цікавою та корисною
для широкого кола користувачів.*

87.3
Т-19

П.С. Таранов

120 ФИЛОСОФОВ

ЖИЗНЬ • СУДЬБА • УЧЕНИЕ • МЫСЛИ

Универсальный
аналитический справочник
по истории философии

Том I

Авиценна // 120 философов. Жизнь. Учение. Мысли. [В 2 т.]. Т. 1. : универсальный аналитический справочник по истории философии / П. С. Таранов. - Симферополь : Реноме, 2002. – С. 448-466.

В розділі «Авиценна» можна прочитати про життя, долю, наукові досягнення персидського вченого, поміркувати над його філософськими роздумами, які актуальні і в наш час.

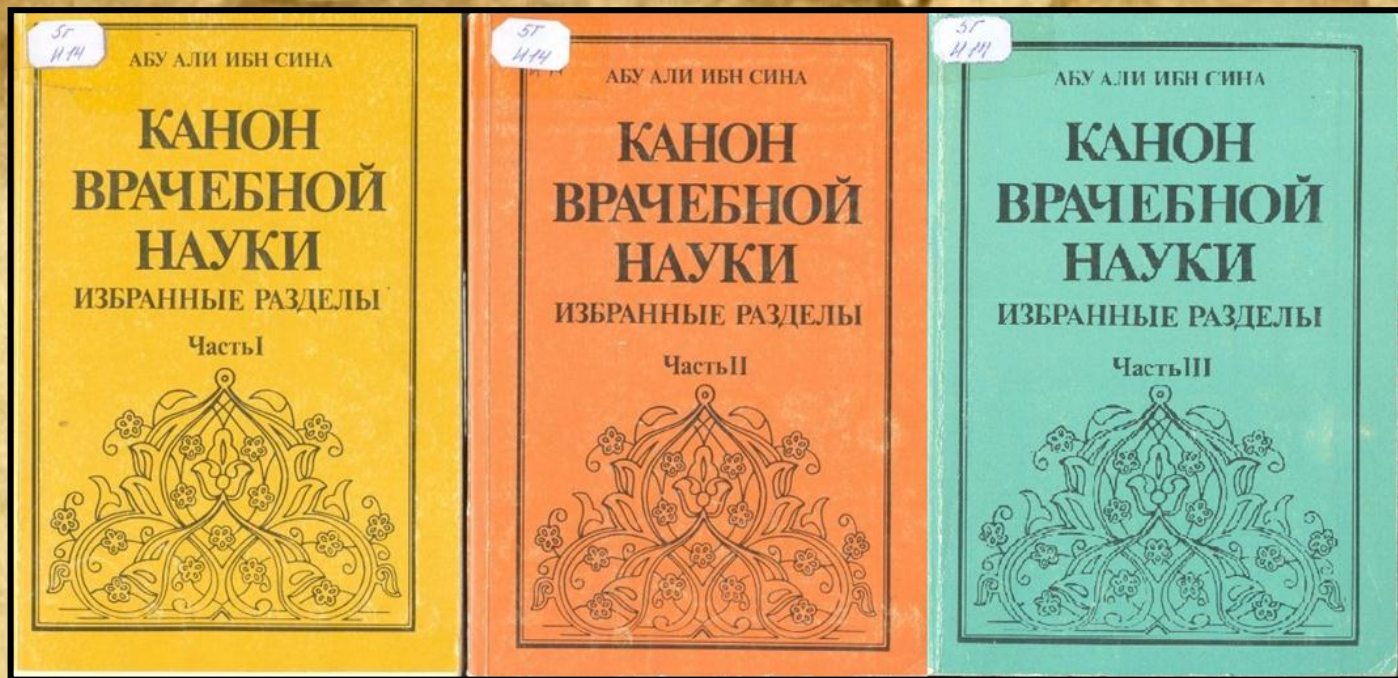
Книга призначена для найрізноманітніших читачів – від студента і школяра до маститого вченого, від педагога до міністра й звичайно ж першу чергу для тих, у кого «до всього є діло».

Ибн Сина Абу Али. Канон врачебной науки : избранные разделы : в 3-х ч. / сост. У. И. Каримов, Э. У. Хуршут. – М. : Микро коммерческий вестник ; Ташкент : Фант, 1994. – 3 ч.

Головною медичною працею Ібн Сіни, що принесла йому багатовікову славу у всьому культурному світі, є видання «Канон врачебной науки». У всіх університетах Європи до середини ХVІІ століття вивчення і викладання медицини ґрунтувалося на праці Ібн Сіни. Цей труд справжня медична енциклопедія, в якій з логічно і послідовно викладається все, що відноситься до профілактики і лікування хвороб.

Видання призначене для всіх, хто цікавиться історією медицини, науки та культури середньовічного Сходу.

Ибн Сина Абу Али. Канон врачебной науки : избранные разделы. [В 3-х ч.] Ч. 1. / сост. У. И. Каримов, Э. У. Хуршут. – М. : Мирко коммерческий вестник; Ташкент : Фант, 1994. – 400 с.

Ибн Сина Абу Али. Канон врачебной науки : избранные разделы : [В 3-х ч.] Ч. 2. / сост. У. И. Каримов, Э. У. Хуршут. – М. : Мирко коммерческий вестник; Ташкент : Фант, 1994. – 360 с.

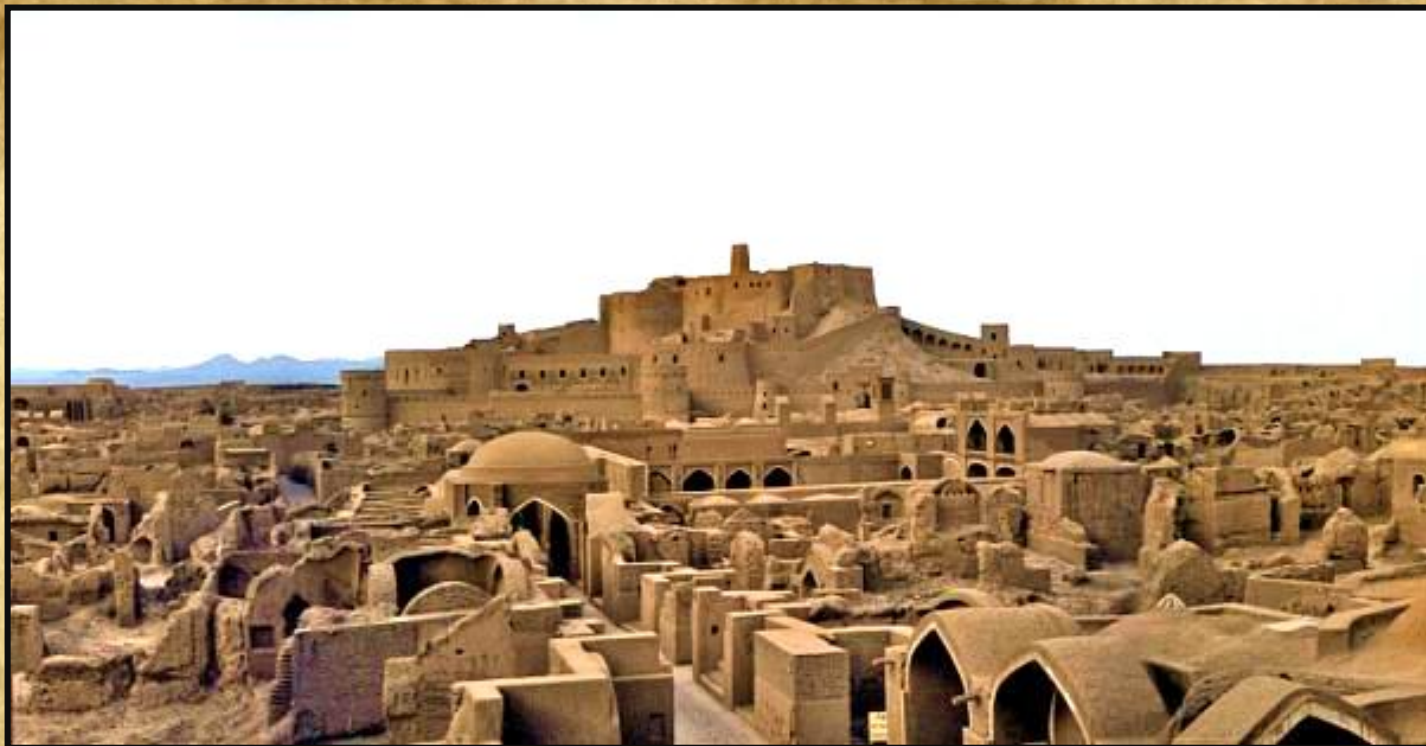
Ибн Сина Абу Али. Канон врачебной науки : избранные разделы [В 3-х ч.] Ч. 3. / сост. У. И. Каримов, Э. У. Хуршут. – М. : Мирко коммерческий вестник; Ташкент : Фант, 1994. – 232 с.

Розділ 5

Містобудування, архітектура,
декоративно-прикладне
мистецтво Стародавнього та
Середньовічного Сходу

Місто Йезд (Персія) вважається одним із найдавніших постійно населених місць планети. Це місто – одне з найбільш древніх міст Ірану і центр однойменної провінції. Побудований переважно з глиняних будинків місто знаходиться в оазисі й існує з III тисячоліття до н.е.

На південь від Тегерана (1062 км), розташувалося місто Керман – столиця іранського килимарства і одне з найпривабливіших міст країни. Засноване в III ст н. е., місто завжди славалося своїми фісташками, килимами, шовком і зброєю. Крупний торговельний центр, в кінці XVIII століття був майже зруйнований землетрусом, але швидко відновив свою велич, і сьогодні є одним з найбагатших міст країни.

На південному сході від Пегерана (1260 км) лежить ще одна перлина Ірану – древнє місто-фортеця Бам. Унікальне місто безперервно будувалось з ІХ по ХVІІІ століття нашої ери. Місто Бам оточене плантаціями евкаліптів і фінікових пальм, що додає йому особливий шарм і красу. А з урахуванням того, що всі споруди тут збудовані з необпаленої глини, залишається тільки вражатись майстерності давніх будівничих.

У великій кількості дійшли до нас споруджені в різні часи культові будівлі – мечеті, медресе та мавзолеї.

Мечеть Джамі або П'ятнична мечеть – найбільша в місті Ісфахан (Іран). Мечеть була закладена близько 771 року н. е., не один раз була добудована та реконструйована. З 2012 року мечеть Джамі внесена до списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Джамський мінарет – унікальна споруда XII століття, яка добре збереглася на північному заході Афганістану. Висота – більше 60 метрів. Це другий по висоті історичний мінарет в світі з обпаленої цеглини після Кутуб-Мінара в Делі.

У 2002 мінарет та прилегле недосліджене городище включено в список Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Мазар імаму Рези в м. Мешхед (Іран). Перший храм на місці поховання імаму Рези був побудований в кінці XI століття. В наші дні – це архітектурний комплекс, який включає гробницю імаму та гробниці інших шанованих імамів, музей, бібліотеку, мечеть і деякі інші споруди. Центр туризму й паломництва в Ірані (щорічно 15-20 млн відвідувачів).

Декоративно-прикладне мистецтво

*Прикладне мистецтво середньовічного Ірану
займає важливе місце в історії світової
художньої культури.*

*В області кераміки в VIII-IX ст. центрами
виробництва були міста Рей, Кашан, Саве.
XII–XIV ст. – час високого розквіту керамічного
мистецтва Основні області розвитку цього
ремесла – різноманітний прекрасний посуд, який
обслуговував побут багатих феодалів і
архітектурний декор.*

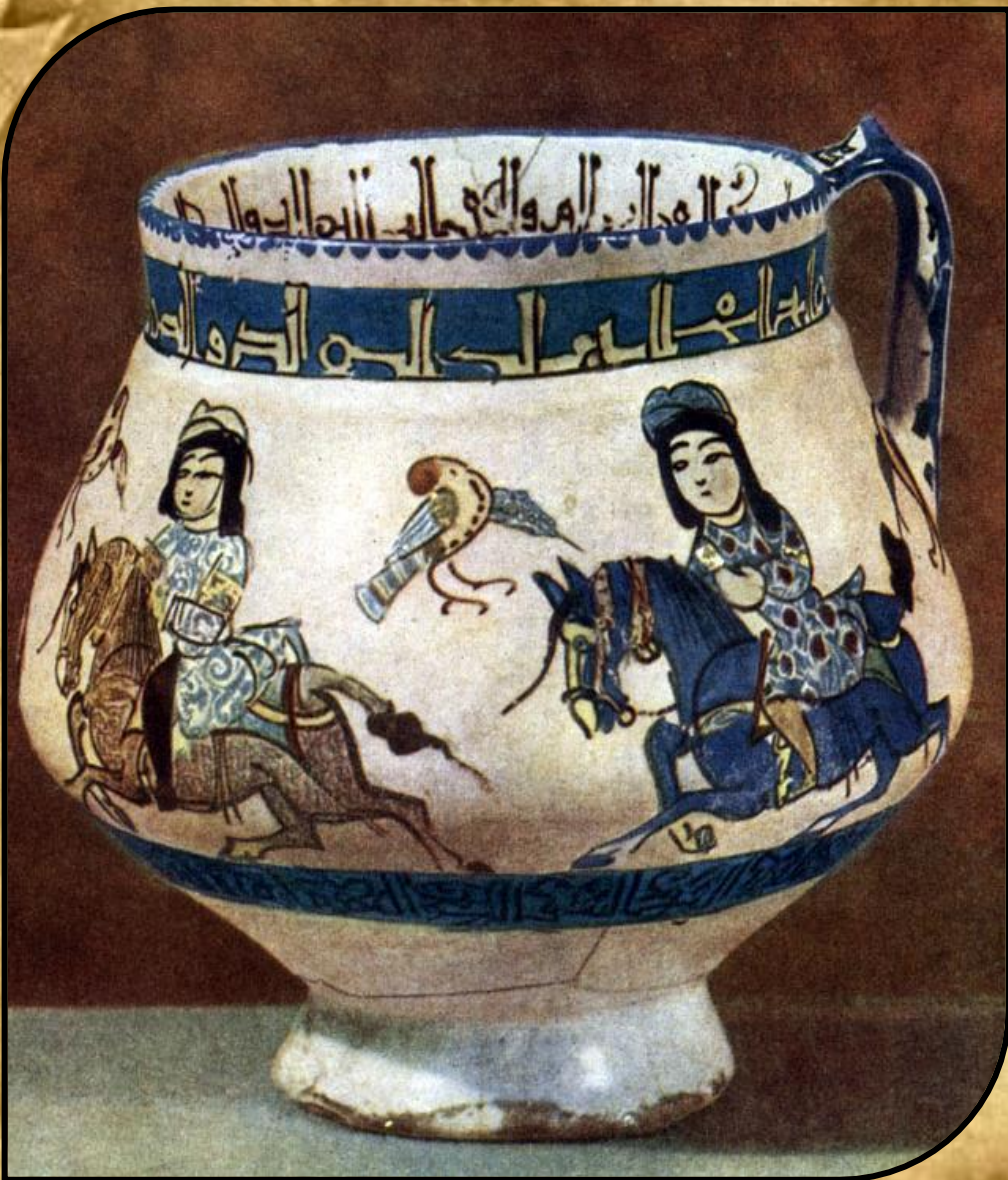
*Люстрове блюдо
з Рея із
зображенням сцени з
поєми «Хосров і
Ширін» Нізамі
1210 р.*

*Люстровый глечик.
XIV ст.*

*Люстровий глечик
з Кашана XIII ст.*

*Фаянсовий глечик із
Рея з зображенням
вершників.
XIII ст.*

*Посудина у вигляді птаха
з жіночою головою. Іран,
Кашан. XIII ст Фаянс,
чорний розпис під
бірюзовою глазур'ю.*

*Фрагмент панно з двох
кахлів. Іран, Ісфахан.
XVII ст. Фаянс, розпис
глазур'ю.*

Іран – один з найкрупніших древніх центрів килимарства. Іранські килими відомі з XVI століття. З того часу образ «персидського килима» став найбільш своєрідним і яскравим виразом середньовічного мистецтва Ірану. Для виробництва килимів, які були справжнім дивом художньої і технічної майстерності, була потрібна ретельна і майстерна праця великої групи людей протягом довгих місяців.

Килим «полонез».

Іран, Ісфахан.

XVII ст.

*Шовк, срібна нитка,
бавовняна основа.*

*Завіса або покривало
з оксамиту. Іран.
Перша половина
XVII ст Оксамит
розрізний, рельєфний —
шовк , срібні нитки.*

З мистецтвом країн ісламу можна ознайомитися, відвідавши музеї: Державний музей Сходу в Москві, колекція іранського мистецтва якого налічує безліч унікальних та рідкісних експонатів.

Найвизначніша в Україні колекція класичного мистецтва ісламу зберігається в рідному Києві в Музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків і включає художні пам'ятки народів Ірану, Іраку, Сирії, Єгипту, Туреччини, Середньої Азії, Кавказу та Іспанії, охоплюючи період від VIII до XIX ст.